

Notat

Kompetenceniveauet for rengøringspersonalet på Region Syddanmarks 5 sygehuse

Indledning

Region Syddanmark har igennem flere år haft et skærpet fokus på kvaliteten af den udførte rengøring på sygehuse i regionen. I 2015 blev der udarbejdet en kortlægning af rengøringsområdets organisation og rengøringspersonalets uddannelse og kompetence. Heraf fremgik det, at der arbejdes systematisk med kompetencerne på sygehusenhederne, typisk i form af AMU kurser og sidemandsoplæring, og at flere enheder har anvendt serviceassistentuddannelsen som en vigtig del af kompetenceudviklingen. Af kortlægningen fremgik det også, at ingen af sygehusenhederne udelukkende anvender faglært arbejdskraft i rengøringsopgaven. Den faglige vurdering var derfor, at der var behov for at styrke de infektionshygiejniske rengøringskompetencer.

Serviceassistentuddannelsen kan tages som en voksenuddannelse med 22 ugers skole og 30 ugers praktik, som kan tages på godkendt praktikplads f.eks. arbejdspladsen. Uddannelsen kan også tages som en 2½ årig ungdomsuddannelse indeholdende grundforløb, skole og praktik. Uddannelsen giver en grundlæggende viden om professionel rengøring og hygiejne. På hospitalsservicespecialiseringen opnås kompetencer i relation til patientydelser: Transport, speciallejring og forflytning af patienter. Arbejde med døende og afdøde, etik, kontakt til psykisk syge og demente. Tilberedning, servering samt diæter.

Dette blev afsættet for at sygehuse i maj 2017 blev enige om en fælles målsætning om, at alt rengøringspersonale der gør rent i de patientnære områder på sygehuse i Region Syddanmark, mindst skal have en faglært uddannelse som rengøringstekniker. Dette uagtet om personalet er ansat på sygehuset eller af eksterne leverandører af rengøring. Sygehuse arbejder mod at målsætningen kan indfries i 2022.

Uddannelsen til faglært **rengøringstekniker** tages som første del af serviceassistentuddannelsen, dvs. uden specialisering. Rengøringstekniker kan tages som en voksenuddannelse med 11 ugers skole og 15 ugers praktik, som kan tages på arbejdspladsen. Uddannelsen kan også tages som en 1½ årig ungdomsuddannelse. Uddannelsen giver en grundlæggende viden om professionel rengøring, arbejdsplaner, arbejdstilrettelæggelse, kommunikation, specielle rengøringsopgaver, psykologi, rengøringshygiejne og kvalitetssikring.

Ambitionen handler både om at styrke rengøringen generelt, men også om at sætte et større fokus på afbrydelse af smitteveje. Samtidig indeholder ambitionen også et ønske om at faget "rengøring" anerkendes som et vigtig arbejde, så der skabes øget stolthed og professionalisme omkring faget.

For at målsætningen kan indfries, vil der være behov for kompetenceudvikling af de nuværende medarbejderes kompetencer samt uddannelse af nyansatte. Sygehuses rengøringsledere har vurderet, at der blandt det eksisterende rengøringspersonale på regionens 5 sygehuse er tale om ca. 755 personer, der skal opkvalificeres, og der vil årligt være ca. 55 nyansatte, der skal uddannes.

Organisering af rengøringsopgaven

På Region Syddanmarks 5 sygehuse er rengøringsopgaven organiseret forskelligt. Sygehus Sønderjylland og Psykiatrisygehuset anvender eksterne leverandører til at varetage rengøringen. Sygehus Lillebælt anvender delvist eksterne leverandører og har delvis eget rengøringspersonale. OUH og Sydvestjysk Sygehus har udelukkende eget rengøringspersonale.

Sygehuse har også tilrettelagt rengøringsopgaven forskelligt, hvilket betyder at personalet på nogle sygehuse er ansat til at løse både rengøringsopgaver og patientrelaterede ydelser, såsom transporter og madservicering.

Det betyder sammen med størrelsen af sygehusene, at antallet af personaler ikke kan sammenlignes mellem sygehuse.

Rengøringspersonalet kan have forskellige stillingsbetegnelser, men som udgangspunkt er rengøringsopgaverne de samme. Da de forskellige titler ikke nødvendigvis ændres i forbindelse med opkvalificering, er nedenstående kompetenceafdækning beskrevet ud fra de hidtidigt anvendte betegnelser, mens antallet af personaler er opgjort på henholdsvis faglært og ufaglært.

På baggrund af budgetaftalen for 2017, blev Sundhedsudvalget i september 2017, forelagt en mere uddybende afdækning af organiseringen af rengøringsopgaven på sygehusene i Region Syddanmark.

Sydvestjysk sygehus

Rengøringspersonalet der gør rent på Sydvestjysk Sygehus er ansat af sygehuset. Der er ansat serviceassistenter, portører, rengøringsassistenter, servicemedarbejdere, og husassistenter til at varetage rengøringsopgaverne.

Serviceassistenterne på Sydvestjysk Sygehus har også opgaver indenfor for patientrelaterede ydelser (transporter, madservicering osv.).

Sydvestjysk Sygehus har en gruppe af portører udfører der også rengøringsopgaver i løbet af visse vagter, mens andre portører slet ikke er i berøring med rengøringsopgaver, der har eller kan have relation til patientnære områder. Portører der gør rent, har modtaget lokal undervisning og er sidemandsoplært, inden de selvstændigt varetager rengøringsopgaver.

Rengøringsassistenter, Servicemedarbejdere og husassistenter er ikke uddannet men bliver sidemandsoplært af kollegaer, inden de selvstændigt varetager rengøringsopgaver. Derudover deltager de i AMU-kurser inden for rengøring.

Tabel 1: Uddannet rengøringspersonale på Sydvestjysk Sygehus i 2017 og 2018.

	2017		2018	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Faglært	55	34,8 %	78	47,9 %
Ufaglært	103	65,2 %	85	52,1 %
I alt	158	100 %	163	100 %

Sygehus Sønderjylland

Rengøringspersonalet der gør rent på Sygehus Sønderjylland er ansat af en ekstern leverandør (COOR).

Rengøringspersonalet er servicemedarbejdere der ikke er uddannet, men som bliver sidemandsoplært af kollegaer, inden de selvstændigt varetager rengøringsopgaver.

Med afsæt i målsætningen om faglært rengøringspersonale blev der i efteråret 2017 blev uddannet 4 til rengøringstekniker. Derudover bliver 28 færdig som rengøringstekniker september 2018, hvor der starter yderligere 28 med færdiggørelse foråret 2019.

Tabel 2: Uddannet rengøringspersonale på Sygehus Sønderjylland i 2017 og 2018.

	2017		2018	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Faglært	4	3,1 %	32*	25 %
Ufaglært	126	96,9 %	96	75 %
I alt	130	100 %	128	100 %

*) 28 bliver færdiguddannet som rengøringsteknikker efteråret 2018

Sygehus Lillebælt

Sygehus Lillebælt har organiseret rengøringen forskelligt på sygehusets matrikler.

På Vejle Sygehus anvendes eget rengøringspersonale, hvor det primært er rengøringsassistenter, der varetager rengøringsopgaverne. Rengøringsassistenter er ikke uddannet, men bliver sidemandsoplært af kollegaer inden de selvstændigt varetager rengøringsopgaver. Derudover modtager de 3 ugers kursus i erhvervsrengøring, og flere har et 3 dages kursus i hospitalshygiejne.

På Kolding Sygehus og Middelfart Sygehus er rengøringspersonalet ansat af ekstern leverandør (ISS).

Sygehuset er i gang med uddannelse af rengøringspersonalet til rengøringsteknikere, bl.a. som følge af koncernledelsens målsætning om, at allerede ansat rengøringspersonale er opkvalificerede til rengøringsteknikere inden 2022.

Tabel 3A: Uddannet rengøringspersonale på Sygehus Lillebælt, Vejle i 2017 og 2018.

Internt rengøringspersonale	2017		2018	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Faglært	0	0 %	13	14 %
Ufaglært	93	100 %	80	86 %
I alt	93	100 %	93	100 %

NB: Af de 80 ufaglærte har 22 af Rengøringsenhedens personale taget et AMU-kursus i rengøring og 5 har deltaget i ISS's interne uddannelse i hospitalsrengøring.

Vejle Sygehus har 8 uddannede rengøringsteknikere og yderligere 5 starter uddannelsen i efteråret 2018. Desuden er 5 medarbejdere uddannet som serviceassistenter, med en specialisering inden for patientrettede ydelser. Målsætningen er 10 nye rengøringsteknikere om året.

Den eksterne rengøringsleverandør på Kolding og Middelfart sygehuse har 16 uddannede rengøringsteknikere og yderligere 10 starter uddannelsen i efteråret 2018. Målsætningen er 20 nye rengøringsteknikere om året. Desuden har 32 af de ufaglærte medarbejdere gennemført et 11 dages kursus i AMU-regi (Hospitalsuddannelse).

Tabel 3B: Uddannet rengøringspersonale på Sygehus Lillebælt, Kolding og Middelfart i 2017 og 2018.

Eksternt rengøringspersonale	2017		2018	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Faglært			16	22,2 %
Ufaglært			56	77,8 %
I alt			72	100 %

NB: Tal for 2017 forefindes ikke.

OUH Odense Universitetshospital/Svendborg Sygehus

OUH, Odense og Svendborg sygehus har eget rengøringspersonale ansat. Rengøringspersonalet består af serviceassistenter, rengøringsassistenter og husassistenter.

Hovedparten af medarbejderne på OUH der er ansat til at udføre rengøringsopgaver, har også opgaver indenfor for patientrelaterede ydelser (transporter, madservicering osv.). Ufaglærte serviceassistenter uddannes inden for 2 års ansættelse. De ufaglærte serviceassistenter bliver sidemandsoplært, inden de selvstændigt varetager rengøringsopgaver.

Rengøringsassistenter og husassistenter har ingen uddannelse, men bliver sidemandsoplært af kollager, inden de selvstændigt varetager rengøringsopgaver. Rengøringsassistenter deltager derudover i AMU-kurser indenfor rengøring.

OUH har igennem en længere årrække hvert år tilbudt et antal af sine ufaglærte medarbejdere en erhvervsuddannelse til serviceassistent afviklet som voksenuddannelse. Siden 2017 har OUH afsat midler til, at der årligt kan merituddannes 32 medarbejdere til minimum rengøringstekniker, langt hovedparten af de 32 uddannes dog også til serviceassistenter.

Tabel 3: Uddannet rengøringspersonale på OUH i 2017 og 2018.

	2017		2018	
	Antal	Andel	Antal	Andel
Faglært	191	37,9 %	255	50,6 %
Ufaglært	313	62,1 %	249	49,4 %
I alt	504	100 %	504	100 %

Mere end halvdelen af det fastansatte rengøringspersonale på OUH er i dag faglært som minimum rengøringstekniker.

Der udestår på nuværende tidspunkt at uddanne 249 medarbejdere til minimum rengøringstekniker. Ved at uddanne 32 medarbejdere årligt, er det med den nuværende personaleomsætning muligt at opfylde kravet om, at nyansat personale fra 2018 skal uddannes som minimum rengøringstekniker.

Med udgangen af 2022 forventes der fortsat at være medarbejdere ansat før 2017, som det ikke har været muligt at tilbyde en merituddannelse til minimum rengøringstekniker. Skal dette mål nås, vil der skulle uddannes næsten dobbelt så mange hvert år i de kommende 4 år. Det skønnes for nuværende ikke muligt at finansiere at sende så mange på skole samtidigt.

Psykiatrisygehuset

Psykiatrisygehusets afdelinger er fordelt på en række forskellige matrikler. Matrikler med døgnafsnit er placeret i hhv. Esbjerg, Aabenraa, Middelfart, Svendborg, Vejle og Odense. På alle matrikler foretages rengøringen af eksterne leverandører.

På matriklerne Esbjerg, Middelfart, er det ufaglærte serviceassistenter, der udfører den daglige rengøring. Serviceassistenterne er sidemandsoplært inden de selvstændigt varetager rengøringsopgaver. Rengøringsvirksomheden gennemfører en række interne kurser som understøtter serviceassistentens faglige kompetencer og udvikling indenfor sundhedssektoren.

Rengøringskontrakter for disse døgnafsnit kommer alle i udbud inden for de kommende 2 år. I forbindelse med kommende udbud, vil de uddannelsesmæssige krav som blev besluttet i Koncernledelsesforum i maj 2017, lægges til grund for udbuddet.

I Vejle varetages rengøringen af COOR via OPP selskabet. Her har servicemedarbejderne gennemgået et "skræddersyet" uddannelsesforløb med fokus på en bred vifte af serviceopgaver: rengøring – logistik - portørfunktioner

I Odense og Svendborg, varetages rengøringen af Patientservice OUH og der henvises derfor til OUH's status på uddannelse og kompetenceudvikling.

I Aabenraa, varetages rengøringsområdet for Psykiatrien af Sygehus Sønderjylland. SHS forestår udbud og kontakt med leverandør for både det somatiske område og psykiatrien. Sygehus Sønderjyllands status uddannelse og kompetenceudvikling for Aabenraa, vil derfor også dække psykiatrien.